

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Škofova zavarovalnica.

II.

Dejstvo je torej, da so si naši klerikali ustanovili zavarovalnico, od katere pričakujejo vsaj toliko dobrot za slovenski blagor, kakor od blagoslov rosečih konsumnih društev, kjer so naši »gospodje« čisto pozabili nase . .

Ko bi pa ti naši gospodarstveni veleumi vedeli, da je posel, katerega so se v svoji brezumni skrbi v srečo našega naroda lotili, tako težak, kakor je v istini zavarovalna stroka, bi gotovo ob ustanovitvi tako važnega zavoda, kakor je zavarovalnica, ne postopali tako površno in ne bi ustvarili svojega, v slepi strasti rojenega in zato za dolgo življenje gotovo ne spočetega deteta pod takimi pogoji, kakor so to v resnici storili.

Da pa se je ta porod izvršil brez posebnih težav in bolestin trenutkov, zato ima naša slava vlada izredno zaslug in sicer s tem, da je dala našim podjetnim klerikalnim velmožem, ki nimajo ni iskric zmožnosti za vodstvo takega podjetja, koncesijo za zavarovalnico, dasi se v zavarovalnih krogih predobro ve, kako sila težko je dobiti tako koncesijo. Ta koncesija rimskemu brezdomovinstvu je neoporekljiv porok, kakšen politični kurz vlada dandanes na Kranjskem.

Motili bi se, če bi mislili, da je prišla vlada po resnem in temeljitem preiskovanju do trdnega konečnega prepričanja, da je ustanovitev nove zavarovalnice neobhodno potrebna za Kranjsko — oziroma — strmite, dragi bralci — za Avstrijo, kjer dandanes posluje 33 zavarovalnih družeb! Med njimi je — poleg nereelnih — tudi lepo število dobro vpeljanih uglednih zavarovalnic, katere že dolgo vrsto let delujejo z najlepšimi uspehi tudi po Kranjskem, in katerim bi nova zavarovalnica tudi pod spretnim in veščim vodstvom nikakor ne mogla delati konkurence.

Zdi se, da slavna vlada tega vendar ni temeljito preudarila, in da je ta koncesija nekaka nagrada za različne usluge, katere ji je izkazala ob mnogih prilikah naša »vzorita« višja duhovščina, žrtvujoč nekdanje domovinske idejale svoji koristi, zanašujoč se pri tem na slepo pokorščino našega nevednega in zaslepljenega ljudstva do naših višjih pastirjev.

Koncesija torej nikakor ni bila na mestu, in čudno je, da pri tem zavarovalni urad v ministrstvu notranjih del na Dunaji ni zinil nikake besede, in da so se, žalibog, uresničile besede, katere je napisal priznan slovenski strokovnjak v zavarovalnih zadevah leta 1889, da se

daje »vsakemu židovskemu špekulantu ali pa drugod dogospodarivšemu »poštenjaku« koncesija za ustanovitev zavarovalnice«.

Kam lahko privede »delovanje« tacihi poštenjakov, so nam v dokaz mnoge zagate, v katere so zašle razne zavarovalnice vsled brezvestnega in brezumnega delovanja tacihi »veščakov« pred dobrimi desetimi leti, kjer sta posebno težko krizo morali preboleti »Francosko-ogrska zavarovalna družba« in pa malo srečna »Unio Catholica«.

Naše »katoličane« ob ustanovitvi zavarovalnice ni vodila kaka res plemenita misel, nego narekavala jim jo je ustanoviti strankarska korist, katera naj bi jim pripomogla do še večjega vpliva nad ljudstvo. Katol. zavarovalnica je torej strankarsko delo, kjer pa se pojavi na gospodarskem polju strankarstvo, tam dobra stvar uspevati ne more. In o tem nas najbrže prepriča že najbližja bodočnost.

Nedeljska premišljevanja.

Piše katoliški duhovnik.

Vsako kraljestvo, katero je samo zoper sebe razdeljeno, bo razdejano in hiša bo padla na hišo.

Iz evangelija sv. Luke, 11. 14—28.

Tekom zadnjih stoletij so cele države odpadle od katoliške cerkve, in celi narodi so obrnili katoliški veri hrbet, drugod pa je ta cerkev izgubila večji del svojega vpliva in svoje veljave. Krivi so bili tega slabi duhovniki, nečistniki, lakomniki in sleparji, vsled katerih je ljudstvo obupalo nad katoliško cerkvijo ter pred slabimi duhovniki zbežalo k drugi veri. Tudi naši slovenski predniki so pred 300 leti vsled slabih duhovnikov pobegnili iz katoliške cerkve in prestopili k luteranski veri. Seveda so se potem zopet povrnili v katoliško cerkev, ampak ne prostovoljno ne iz prepričanja, nego ker so bili k temu z ognjem in mečem, s pravo zverinsko krutostjo prisiljeni.

Tudi v naših časih se je v raznih deželah začelo velikansko gibanje za izstop iz katoliške cerkve in samo tekom nekaterih let je na tisoče in na tisoče ljudi izstopilo. Posebno vre med Nemci. Nemški nacijonanci so opazili velikansko nezadovoljnost ljudstva s tistimi katoliškimi duhovniki, ki se vtikajo v politiko in sploh v zasebne stvari, ki nosijo politiko v cerkev in spovednico, ki hočejo v posvetnih rečeh imeti prvo besedo. To nezadovoljnost so nemški nacijonanci spretno izkoristili za svoje politične namene in dosegli so velikanski uspeh. Ta uspeh se ne sme soditi samo po številu tistih, ki so res izstopili iz katoliške

cerkve, ampak uvaževati se mora tudi da jih je na stotisoče ljudij, ki sicer na videz še katoliški cerkvi pripadajo, ki pa so se jej v srcu odtujili.

Nastali so slabi časi za katoliško cerkev a krivi so tega samo slabi duhovniki. Zato pa ima vsak, kdor je udan Jezusu Kristusu sveto dolžnost, da brez usmiljenja preganja slabe duhovnike in jih podi nazaj v cerkev. S tem stori dobro delo, kakor tisti, ki iztrebi plevel iz pšenice. Slovenski kmetje! Bodite možje in poženite v cerkev vsabega duhovnika, ki bi se vtikal v posvetne stvari.

Politični pregled.

Državni zbor. Viharjev v državnem zboru sicer še ni konec, aii na bolje se je vendar obrnilo. Vlada je pregovorila Čehe, da so odnehali od obstrukcije, in da se je zamoglo začeti redno delo. Najprej se je seveda rešilo državne potrebsčine, tiste postavbe, ki se morajo odobriti, ako naj deluje državni zbor, v kratkem pa pridejo na vrsto tudi druge zadeve. Seveda se še vedno primerjajo viharji prizori, in je bil v ponedeljek češki delavski poslanec Fresl, ki se sploh prav nesramno obnaša v zbornici, klofutan in obrcan.

Bolgarska je dobila novo ministrstvo. Druge države se boje, da bo to novo ministrstvo poskusilo na Balkanu prouzročiti nemire, vsled katerih bi se Bolgarska mogla polastiti Macedonije.

Angleška. V angleškem drž. zboru so bili te dni viharji prizori. Policija je morala 11 poslancev siloma odstraniti iz zbornice.

Vojna v južni Afriki. Zadnje dni ni nobenih posebnih vesti iz južne Afrike. Kadar Angleži tako molče, se jim navadno slabo godi.

Dopisi.

Iz moravske fare. Tukajšnji gospod kapelan, čegar ime ušesu nekako tako zveni, kakor ime neke rastline, ki te močno speče in se spuščajo celo mehurčki, ako se je dotakneš, izborni kratkočasi poslušalce skoro vsakokrat, kadar se prikaže na prižnico, s svojim komičnim vedenjem in s svojim ne posebno prijetno donečim glasom. Včasih useje tudi kakšno — o liberalcih in o liberalnih časopisih, kar se pa že marsikomu smešno zdi . . . V nedeljo je pa pri krščanskem nauku razlagal, kako bode na »onem svetu«. Ljudje se čudijo, da ravno ta gospod tako dobro »oni svet« pozna, in da mu je celo vsaki kot znan, v katerem bode kdo stal. Zato je sedaj pri nas mnogo ra-

dovednežev, kateri povprašujejo, kateri kot je namenjen tistim lažnjivcem, katerim je že na tem svetu — laž dokazana. (?) Njegove propovedi še celo »brumnim dušicam« niso vseč, ker vpričo otrok z veseljem rabi besedico »hudič«. Gospod kapelan bi že lahko vedel, da otroci take besede radi posnemajo — in kdo bode tega kriv? Prepričani ste lahko, gospod kapelan, da ne boste privabili s takimi propovedmi ljudij na svojo stran, ampak ravno nasprotno, odvrnili jih boste! Dobro bi bilo, ako bi bili že preje v Moravče prišli, in ljudstvu bi se jele že preje odpirati oči!

Z Rožič vrha pri Črnomlju. Volili smo v naši občini narodno napredno stranko. Naš gospod kaplan Ivan Florjančič je bil vsled tega hudo razdražen, kar je pokazal, ko sem dne 17. minolega meseca k njemu v pisarno prišel, in ga poprosil, naj mi da dva izpovedna listka, toje za me in za mojo ženo. Ko sem to izrekel, me je grdo pogledal, češ, »kje ste bili, ko je bilo oklicano?« Nato sem jaz odgovoril: ker sem sam s svojo ženo, in ker sem ravno isti dan imel delavce, namreč sekače za drva, mi ni bilo mogoče ravno isti dan priti. Nato me je g. Florjančič zopet hudobno pogledal in pognal z besedami »marš ven, mrha«. Jaz sem dejal: Zakaj bi šel ven, saj nisem pes, da me ven gonite, in tudi nisem nobena mrha. Kaplan: »Če ne greš ven, ti dam vrit z ного.« Seve da sem se kot pošten kmetovalec in dober občanar precej odstranil. Ko sem iz njegove pisarne šel, me je še po stopnjicah zmerjal in za mano upil. Ker se vi gospod Florjančič že več kakor pol leta na leci mučite in kričite, da je vera v nevarnosti, in da vera peša, vas vprašam kot dober katoličan in pošten kmet, kdo je tega kriv, in kdo nas spravlja ob vero? ravno Vi gospod, drugi mestni kaplan v Črnomlju, in tudi več takih Vaših somišljenikov. Takega Vašega postopanja Vas seveda ni sram, ali ko bi imeli Kristusovo vero, bi se morali sramovati. Moram še nadalje razjasniti, da je Florjančič iz semenišča v Črnomelj na prvo svojo postajo prišel, in hoče s svojo veliko mogočnostjo vse prenarediti. Skoro bo še čez tehanta segel. Svetujemo Vam gospod Florjančič, da se držite vere, katero je postavil naš Gospod Jezus Kristus in obnašajte se spodobno.

Matija Rožič.

Iz devete vasi v Istri. (Občinski zbor v duhovskih rokah.) Pet let bo skoraj, kar smo imeli deveti v vasi občinske volitve. Bog nas je bil takrat vdaril s slepoto, da smo volili v občinska zastopsta nič manj kot dva duhovnika: enega sladko priliznjene in čistilakomnega, drugega pa bolj ponižnega, ki je zadovoljen že s tem, da zamore s svojimi tercijalkami cele dneve do pozne noči pobožnosti uganjati, kakor to njih pravila zahtevajo. Po srečno (?) dovršenih volitvah je naš župnik osebno daroval zahvalno sv. mašo, in naši prvi možaki so mu pri tem stregli. — Tega dne ne bo naš župnik gotovo nikdar pozabil, ko je videl, kako ponižen in pohleven občinski zbor je dobil. Topiči so onega dne gromeli in naznanjali svetu, da smo v deveti vasi izgubili svojo prostost, da je naša občina izročena črni suknji na milost in nemilost — a mi brižni smo nad vsem tem od veselja vris-kali! — Mislili si bodete gotovo gospod

urednik: blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo. Bili smo takrat v resnici toliko »šegavi«, da smo mislili, da so edino duhovni naši pravi prijatelji, ki bodo skrbeli le za naše dobro. Zdaj pa vidimo, kako ljuto smo se prevarili. V našo do tedaj mirno občino zanesel se je prepir in sovraštvo; tožbe so na dnevnem redu; špijonaža in oderuštvo je v najlepšem cvetju; strasti se vnemajo; vse gre rakovo pot; le siromaštvo naše se množi, in občinski stroški rastejo, da so se skoraj podvojili. Ali naj vse to brezskrbno gledamo, s prekrižanimi rokami, ko vidimo kam jadramo pod to črno zastavo? Kaj pa sta storila naša dva posvečena gospoda v občinskem zboru kmetu v korist? Nam je morda kaj pomagano s tem, da se njihove palačam podobne farovže neprenehoma popravlja? Smo kaj na koristi, da zidamo in vzdržujemo kakemu duhovnu hleve, ki so lepši kot naše hiše? Ali pa bomo morda poprej dosegli večno izveličanje, ako z našimi žulji obzidujemo duhovska posestva, mesto, da bi to oni sami storili, ki imajo več denarja kakor mi, in nimajo ne žene ne otrok? Le pomislimo, koliko lepega denarja se je porabilo v zadnjem času za popravljanje in vzdrževanje farovža, katerega pa je spremenil naš župnik v pravi zverinjak za svoje pse in mačke. Vsak popravek farovža gre tedaj na občinske stroške, akoravno bi moral župnik sam za nekatere popravke skrbeti, kakor so njegovi predniki storili. Našemu župniku se mora vsaka željica izpolniti, in če je še tako neopravičena. Njemu na ljubo moralo se je odstraniti popolnoma dobre lončene peči in jih z novimi dragimi nadomestiti; porušiti smo morali prejšnje dimnike, katerim ni bilo nikakega prigorova in nove sezidati. Te in mnoge druge nepotrebne stroške moramo nositi, ker tako zapovedujejo naš »gaspud«. Vgodilo se je dalje župnikovi zahtevi, da se je celo pri hlevih postavilo popolnoma nepotrebne rove, katerih mi še pri hišah nimamo; da še celo neki zid pri župnikovem zemljišču moralo se je na naše stroške popraviti. Kaj ne, kako lepo skrbi za nas gosp. župnik kot občinski zastopnik? Kako pa z nekdanjim šolskim vrtom, ki je med šolo in farovžem, katerega sedaj župnik vživa? V nekem zapisniku čitamo, da se je na tem prostoru imela zidati šola, a šolski vrt bi bil za šolo proti »Bregu«. Da bi imel vrt več solnca, odločilo se je prostor med šolo in farovžem, za šolski vrt, a šolo se je sezidalo, kakor sedaj stoji. Vendar je šola le malo časa vživala ta vrt. Koliko sadnega drevja bi se bilo do sedaj iz tega vrta brezplačno med kmete razdelilo, da ga niso šoli vzeli? Koliko več sadja bi se sedaj pri nas prodalo, da smo imeli prostor, kjer bi se učili naši otroci tudi cepiti, kakor se drugod učijo? Kdo je kriv, da ni tako? Ko bi naš župnik v resnici imel kaj srca za ubogega kmeta — kakor on vedno trdi — bi vrt gotovo šoli prepustil, da bi se otroci na njem učili v sadjereji, kar bi prav lahko storil, ker ne pridela na njem, kakor par jerbisev krompirja, katerega pa ima na svojem posestvu veliko več, kot potrebuje. On tega ne stori; v plačilo menda, pa smo morali ta vrt še z našimi krvavimi žulji obzidati. Tako vračamo kruh za kamen. Pa še bo kdo trdil, da ni dobro in koristno, da je naš župnik ob-

činski zastopnik! — Ako vsaki še tako muhasti željici našega župnika vstrežemo — pa kaj ne bi, saj imamo denarja, kot blata — »li se je potem čuditi, ako ima nas za take bedake in hoče, da mu še konjička kupimo, da se bo na naš račun lepo okrog vozaril. Takega župnika, ki bi znal za svoje »ovčice«, tako lepo skrbeti, bi po svetu zastonj iskali; zato prašamo vas, ki ste toliko zaslepljeni, da sladkim besedam kakega priliznjene tujca vse verjamete: Povejte nam vendar, zakaj sili naš župnik v občinsko zastopstvo, kakor mačka v mlečnico, ko vendar beremo v sv. pismu, da njih kraljestvo ni od tega sveta? Zakaj hoče imeti naš župnik v občinskem zboru poleg svoje žlahte, samo mežnarje in starešine, in zakaj se boji, da bi kateri naših razumnih in poštenih možakov, katere vsi spoštujemo, prišel v občinski zbor? Kaj bi rekli, dela to za našo, ali za svojo korist; skrbi li bolje za naše dušice, ali bolj za svoje mošnjice? Slednjič vas še prašamo: v kateri božji ali cerkveni zapovedi je zapisano, da mora biti naš župnik ob enem tudi naš župan? Kaj smo res tako nevedni, da ne bi znali sami za se bolje skrbeti, kakor župnik za nas skrbi? Saj nismo mladoletni niti umobolni, da bi potrebovali tujce za »kuratorje«, katerim so več na srcu njihovi psi in mačke — katerim ostaja kruha in mesa — kakor pa naše siromaštvo! V svoji hiši bodimo sami gospodarji, in ne poljubljammo biča, ki nas tepe!

Iz šmarskega okraja na Štajerskem.

Kar je bilo pričakovati, to se je tudi zgodilo. Duhovniki so nevoljni zaradi ustanovitve »Slovenskega kmečkega društva« v Šmarji, in že skušajo kmete pregovoriti, naj ne vstopijo v društvo. Zakaj? Duhovniki pravijo, da zoper njihovo voljo še ni bil nobeden poslanec izvoljen, in sedaj mislijo, da zoper njihovo voljo se ne sme nobeno politično ali gospodarsko društvo ustanoviti, in nobeno obstati, kjer bi oni ne imeli prve besede in komandirali. V »Slovenskem gospodarju« piše tisti šmarski kaplan, ki brca in kriči po prižnici, da bode »Slov. kmečko društvo« imelo namen, zasejati liberalizem. Po nepotrebem se obdrgne ob dva narodnjaka, ki sta kmetom razložila pravila in pojasnila namen, društva. Na posvetovanje zaradi ustanovitve društva bilo je povabljenih kakih 25 mož iz celega okraja in temu povabilu so se vzlic tudi sami odzvali skoraj vsi, in jih ni nihče pripeljal seboj. Prišli so sami. Dopisnik kvasi nadalje v dopisu o škodljivem liberalizmu in naštevava, kake nesreče je liberalizem povzročil. Da je liberalizem kmete osvobodil tlake in jih napravil za svobodne ljudi kakor so drugi, tega pa dopisnik ni povedal. Duhovnik pač vedno le tisto pove, kar njemu pride prav, in kar je njemu na korist. Liberalizem je dandanes le še strašilo, s katerim strašijo duhovniki nevedno ljudstvo, ali tudi ljudstvo bode sčasoma spoznalo, da je strah pred liberalizmom votel, in okoli ga nič ni. »Slovensko kmečko društvo« ne bode ne liberalno in ne klerikalno. Imelo bo svoj politični in gospodarski program, ki bode obsejal le vprašanja, ki se tičejo kmetškega stanu. Vere ne bode nihče trgal iz src slovenskih kmetov, nasprotno jo bode vsakdo branil, če se ista bode hotela po svojih oznanjevalcih zlorabiti v

politične namene in tako izpodkopavati. Može, ki so se postavili na čelo novemu društvu, so porok, da se vera ne bode napadala ali zaničevala. Ako se pa katerega duhovnika, ki na eden ali drugi način zagreši, malo okrcne, to še ni grešenje zoper vero. Duhovnik je tak človek, kakor smo vsi drugi, in vsak človek ima svoje slabosti. Osnovatelji »Slov. kmečkega društva« so: Jakob Zdolšek po domače Šuc, veleposestnik iz Ponikve, Jernej Drofenik, župan v Šmarju okolica, Jože Kregar, župan v Št. Petru na Medvedovem selu in Florijan Golež, posestnik v Št. Vidu. Kdor pozna te vrle narodne može, jim bode pač z mirnim srcem zapal, da bodejo oni v društvu zastopali kmečke koristi in čuvali nad nedotakljivo svetinjo slovenskega kmeta — sv. vero. Kmetje združite se okoli teh mož in zanesite se na njihovo dobro vodstvo, in kmalu se vam bodejo odprle oči, da boste videli svoje prave kmečke prijatelje in odprli ušesa, da boste slišali in spoznali, da ni vsaka beseda božja i resnična, ki pride iz duhovniških ust, in da političen evangelij, ki ga razlagajo duhovniki kmetom, ni vedno v korist kmetom, marveč razlagateljem samim.

Domače in razne novice.

Potrjena postava. Cesar je potrdil postavo glede ustanovitve občine Bukovje v postojinskem okraju.

Škof pri cesarju. Ljubljanski škof je bil dne 11. februarja pri cesarju. Šel ga je prosit, naj zaukaže, da sodnija ne sme kaznovati kurata Ferjančiča iz Goč, ki je tožen radi hudodelstva javne nasilnosti in zapeljavanja h krivemu pričevanju. Ta škofov korak je obudil silno ogorčenje in vse pravi, kam pridemo, če bo škof skušal hudodelske duhovnike odtegovati pravični kazni. Pred postavo smo vsi jednaki, duhovniki in berači, nad cesarskim dvorcem na Dunaju pa stoje z zlatimi črkami besede: Pravica je podlaga državi. Bomo videli, kaj se zgodi!

Masten račun. Poslanec dr. Šusteršič, ta najboljši prijatelj kmetov in delavcev je za napravo neke tožbe zaračunal ljubljanski bolniški blagajni 1200 K. Mi smo prepričani, da bi noben žid toliko ne računal.

Kaj bo s tem denarjem? Cerkniški dekan Kunstelj je te dni v družbi svojega kaplana Lavrenčiča prišel v Begunje nad Cerknico in pobral za cerkev tekom let zloženi denar v znesku nad 3000 gld. Begunjci bodo tožili, če denarja z lepa ne dobe nazaj.

Slovenske kramarice v Celju so bile nemškimi mogotcem tako na potu, da je občina prepovedala vse kramarije po hišah. Slovenski kmetovalci hodite samo k narodnim trgovcem.

Vse toži. Naši klerikalci bi radi svoje nasprotnike kar žive sežgali. Ker tega ne morejo dandanes več storiti, jih pa tožarijo kolikor mogoče. Zlasti se dr. Šusteršič odlikuje, dasi nima prave sreče in je n. pr. v Kamniku s svojo tožbo zaradi sleparij »Gosp. zveze« z žlindro grdo pogorel. Mej drugimi toži zdaj tudi celjsko »Domovino«. Ta obrav-

nava bo posebno zanimiva. Najsi bo tudi urednik obsojen, vendar pridejo pri tej priložnosti jako čedne reči na dan. Sramotno pa je, da toži dr. Šusteršič slovenski list pred nemškimi porotniki, mej tem ko se na primer »Rodoljuba« ne upa tožiti.

Slovenski delavski dom v Trstu. Neko slovensko društvo je kupilo na jako primernem kraju v Trstu stoječo hišo. S tem so dobili tržaški Slovenci prsi svoj dom.

Kreditno društvo kranjske hranilnice, ki je bilo trgovcem in obrtnikom vedno v veliko podporo, bo najbrž prenehalo delovati, ker se mu je naložilo tako strašansko veliko davka, da bi v petih letih moralo napovedati bankrot.

V Ameriko je odpotovalo meseca februarja samo z ljubljanskega kolodvora 539 oseb.

Dva nova semnja. Vas Grahovo pri Rakeku je dobila poleg dveh starih sejmov še dva nova; in sicer bode prvi letos dne 22. marca, drugi 15. novembra. Grahovski sejmi zelo slovijo, ker se na iste prižene do 1500 glav živine, največ zelo lepih volov. Zaradi tega prihajajo na te sejme vedno kupci z Moravskega, Primorskega, Štajerskega in drugod in vsi trdijo, da se malokje dobi tako lepa živina, kot na teh sejmih. Zato opozarjamo kupce in prodajalce na omenjena dva nova seja.

Malomaren poslanec. je dr. Ivan Šusteršič. Dne 20. februarja je imel tisti odsek, ki ima odobriti volitve poslanec silno važno sejo. Šlo se je za to, da ne dobe Nemci in Lahi poročila o volitvah v Celju in v Istri, kjer smo bili Slovenci in Hrvatje ogoljufani od Nemcev in Lahov. Pri tej seji je šlo za vsak glas, a dr. Šusteršiču se vender ni zdelo vredno, da bi se bil seje udeležil. Sramota!

Nov pastirski list je izdal ljubljanski škof. V tem listu se zopet zaganja v »Rodoljuba«. Mi smo doslej škofu prizanašali, v prihodnje pa tega ne bomo več storili, ampak bomo pozvali c. kr. sodnijo, naj škofa zaradi prestopka po § 302. kaz. postave kaznuje.

Pri porotnem sodišču v Ljubljani so bili obsojeni: Jožef Blaznik iz Hraš, zaradi požiga 8 let, Josip Turšič iz Cerknice, zaradi tatvine na 7 mesecev, Janez Šilar iz Št. Vida nad Ljubljano, zaradi uboja na 4 leta in Jakob Janež iz Ljubljane, zaradi težke telesne poškodbe na 10 tednov.

Župan v Doleh, g. Ivan Rejc je radi boleznih od županstva odstopil. Za novega župana je izvoljen posestnik Anton Sedej v Doleh. Ljudje se bojé, da bi utegnil postati preveč klerikalen.

Župnik v Senožečah, slavní gospod Nace, je 3. marca izlil ves svoj žolč na »Rodoljuba«, »Slovenski Narod« in »Rdeči Prapor«. O tem zabavljanju se nam piše: Gospod Nacek, nikar se ne jezite. Jeza ni zdrava. »Rodoljub«, »Slovenski Narod« in »Rdeči Prapor« ne pišejo nič zoper vero, ampak samo zoper slabe duhovnike. Duhovnikom, ki na take liste zabavljajo, nič ne verjamemo, ker samo tak duhovnik, ki sam nima dobre vesti, se boji graje slabih duhovnikov. Če pa tak duhovnik potem še vpije, da je vera v nevarnosti, ve vsak, da misli samo na hero. Izpolnjujte, g. Nace, rajše vestno svoje dolžnosti. Koliko časa že ni bilo

pridige v naši cerkvi Sv. Jerneja... Torej le mirni bodite, g. Nace! Pamet je boljša ko žamet!

Ogenj je »panal«. V Kostanjevici na Krasu je gorelo. Neki pobožni Žefki je prišlo um, skočiti do g. nuncia, ter ga prositi, naj pride takoj na gorišče, da bo ogenj »panal«. Nunc je, čeprav bolehost in čotast, takoj hitel na gorišče, se odkril, začel moliti in prekrižavati ogenj. Ko se mu je zdelo dosti, pa je rekel: »Jest sim vžej odpravu, bo vžej dobro, le pridno vodo nosite in ogenj gasite, slame pa ne pri-devajte ognju!« Odšel je, ognja pa je bilo konec, ko je vse zgorelo. — Ljudstvo držati v vražah, v nevednosti, to pa nunci kaj radi delajo. Zakaj, to »vžej« vedo, ali ljudstvu se odpirajo oči, da sprevideva, kako ga farbajo in sleparijo nekateri izmed tistih, ki bi imeli učiti resnico in pravico! Pa je »vžej« tako: marsikateri nunc misli vedno edino le náse in na svojo malho, ki nima dna. Kakor bi v brezno metal, nikdar ni sita!

Vinarska zadruga se je ustanovila te dni v Novem mestu. Vinogradnikom priporočamo toplo, naj pristopijo tej zadrugi.

Poskušen samomor. V Ljubljani se je 17letni čevljarski pomočnik Janez Šetina vrgel pod vlak, ki ga je vlekel kacih 100 korakov daleč. Šetina je bil močno poškodovan, pa je imel vendar toliko moči, da je šel peš na rotovž, kjer so ga obvezali in poslali v bolnico.

Smrt pred sodiščem. V Mariboru se je 27. februarja vršila obravnava proti bivšemu uradnemu slugi Jakobu Pintarju iz Kranja zaradi poneverjenja. Pintar je pri obravnavi priznal svojo krivdo, v tistem trenutku pa se je zgrudil in obležal mrtev na tleh. Zadela ga je srčna kap.

Zaradi detomora so zaprli v Trebnjem službujočo 23letno deklo Cecilijo Vrček iz Kamenc.

Protestantsko cerkev bodo zidali zdaj v Beljaku, ker je tam že toliko ljudi izstopilo iz katoliške cerkve. To je uspeh tistih slabih duhovnikov, ki imajo za vse mogoče reči časa, samo ne za to, da bi svojo službo vestno in pošteno opravljali.

Pri občinskih volitvah v Sinčivasi na Koroškem so v dveh razredih zmagali nemškutarji. Slovenstvo na Koroškem nazaduje tako žalostno, da se je bati najhujšega.

Občini trg Šmarje na Štajerskem podelili so se glasom uradnega lista c. kr. okr. glav. Celje troji novi živinski sejmi in sicer za dneve 20. marca, 21. junija in 17. avgusta vsacega leta. Ako pade tak dan na nedeljo ali praznik, je semenj sledeči delavnik. Prvi novi semenj je torej že v sredo 20. marca t. l.

Zgradba železnice Grobelno-Slatina približuje se najbrž uresničenju, ker sicer bi se ne vršila pogajanja za odkup potrebnih zemljišč. Ta pogajanja so baje v rogaškem okraju že sklenjena, v šmarškem se pa sedaj vrše.

Bilje s klerikalnih strnišč. Župnik za Polšnikom pridigoval je ob volitvah kmetom: »Vi se le držite svojega hleva, za nas se ne brigajte, mi imamo vsega dovolj, smo že preskrbljeni.« — Liberalen kmet pokliče kaplana agitatorja na stran in ga vpraša: »Prosim, naj mi povedó, kedaj so vzdignili svetnika »Klerikavca« in »Liberavca«, ker vsako nedeljo pridi-

gujete o njih, a v pratki in koledarju jih pa ni?» Gospod so se zabrnili, pa šli. — Hlapec pride k župniku službo odpovedat. »Kaj ti manjka, da greš od nas«. O gospod, oni so že še, ali ženska je hudič. Katera ženska je to? Gospod, Njih ženska je hudič. Na, vzemi plačo, pa pojdi! — Kmet izpove kaplana biro pobirajočega, prav pošteno, češ, da mu ni nikoli dovolj z vrhom mera. Ko se mu jeza pokuha, vpraša kaplana: »Gospod, ali bodo pili časo vina?« Ne, hvala za pijačo nisem, zdaj bi bil najbolji za obhajati, ker ste me korenito izpovedali.

Koliko se poje v Trstu. V prvih desetih mesecih minolega leta se je v Trstu zaklalo: 19.785 volov, 66 bikov, 3999 krav, 1059 konj, 27.901 tele, 13.442 koštrunov, 27.134 jagnjet in 4849 prešičev.

Grozen zločin. V Sibirju na Hrvatskem je Josip Zulić, 38 let star, zaklal z nožem svojo ženo Rozo. Ko je vso razmrcvaril, je zaklal še troje svojih otrok, potem pa kravo, telico in tele, in potem še mačko in psa. Ko je poklal vse, kar je bilo v hiši, se je sam javil orožnikom.

Žalostna usoda ženina. Uradnik kmetijske posojilnice v Slatnem na Češkem, se je nameraval poročiti. Peljal se je domov, da vzame seboj na svatbo svoje stariše. Na potu je mož omagal, sedel in zaspal. Ko se je zbudil, je čutil, da so mu zmrnile roke, noge in nos. Hodili ni mogel več in bil je toli slab, da ni mogel nikogar poklicati. Ponoči se mu je posrečilo, sprožiti si revolver v prsi. V soboto zjutraj so ga našli nezvestnega. Umrl je že drugi dan.

Bankeroten samostan. Benediktinski samostan v Rimu, v katerem je 28 angleških plemkinj, je bankeroten. Premoženje jim je opravljal prelat Kambler, ki je bil nunam tudi spovednik. Napravil je dolgovi nad dva milijona lir. Prelat je odstavljen, a nune so ob ves imetek, in samostan je prišel na boben.

Zverski oče in tast. V češkem mestu Rozmitalu je 80letni stari Josip Brda, bivši župan, napadel svojega sina in njegovo ženo, ko sta spala ter jima s sekuro razklal glavi. Potem je skočil v vodnjak ter se vtopil.

Troje srečnih šivilj. Pri žrebanju dunajske sirotinske loterije, ki je bilo objavljeno 20. m. m., je pripadel glavni dobiček v znesku 20.000 kron trem siromašnim šiviljam, ki so skupaj kupile za 1 K srečko.

Krvav zločin pred sodiščem. Pred napoljskim porotnim sodiščem je stal neki Jakob Simesti. Bil je obtožen, da je zaklal gostilničarja, čegar hčer je imel za ljubico. Med obravnavo je skočila k obtožencu njegova ljubica ter mu plunila v lice, a ko so stražarji odstranjevali dekleta, je planil na Simestija njen brat ter mu zarinil v srce nož.

Zopet dva. Porotno sodišče v departementu Basses Pyrénées na Francoskem je obsodilo te dni duhovnika Fangasa, radi posilstva in drugih nenravnih činov na dosmrtno prisilno delo. Brata krščanskih nauk Guiranta pa radi podobne nenravnosti na 20letno prisilno delo.

Brezvestno sleparstvo. Po Galiciji se širijo svetniške podobice, ki se morajo jesti, ako hoče biti človek zdrav in očiščen grehov. Podobice so nosile podpis škofa Soleckega, a prodajal jih je pater Siedlecki. Škof je izjavil, da je pater njegov podpis ponaredil. Vzlic temu pa se te podobice še prodajajo, dasi jih je natisnil žid (!) Deutscher v Podgorcih. Največja kupčija s tem, »čudodelnimi« podobiciami je v Krakovem. Tam je prodajalnica »različnih reči iz Rima in Jeruzalema«.

Ker se podobice zelo kupujejo, je njih cena poskočila. Prej je veljala taka podobica 2 vinarja, danes pa velja 10 vinarjev! Pomaga pa taka čudotvorna podobica, ako je človek bolan, nesrečen ali poln grehov. »Krščanske device« pa jih jedó, da bi ne dobile nobenega — otroka! Neki pater Policki pa je začel sedaj prodajati še — »mleko matere božje« —!! Pater trdi, da je kupil mleko pri nekem asirskem duhovniku. Za 1 krono dobi vsakdo košček »mleka« (menda apna), ki dela čudeže pri bolnikih. Na koščku je soveda tudi primerna molitev s podpisom X. F. Gawronski 20 decembra 1889. Treba je deti v kozarec le par praškov tega »mleka« in človek mora ozdraveti. Ti klerikalci so pač na vsem svetu enako brezvestni sleparji in izrabljevalci neumnosti naroda!

Gospodarske stvari.

Kedaj velja odrezovati debele veje od sadnih dreves?

Marsikdaj se zgodi, da se močne veje na drevesu tako upognejo, ali drugače krivo zarastejo, da jih je treba odrezati. Kadarsibodi pa se to ne sme storiti, sicer se vsled velike rane začne drevo sušiti. Poleti ne velja radi muževnosti in vročine, vsled česar rada pritisne marsikaka bolezen. Zimski mraz pa ranam tudi škoduje, da razpokajo in se suše. Najbolje je to storiti v rani spomladi, kadar je najhujši zimski mraz že minul. Takrat se veja gladko odreže, rana pa z ilovico in kravjekom na debelo namaže in obveže.

Tržne cene v Ljubljani

2. marca 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	—	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež,	13	60	Surovo maslo, „	1	90
Ječmen, „	13	50	Jajce, jedno . . .	—	5
Oves, „	13	60	Mleko, liter . . .	—	16
Ajda, „	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, „	17	—	Telečje „	1	20
Koruza, „	11	60	Svinjsko „	1	40
Krompir, „	5	20	Koštrunovo „	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec . . .	1	30
Grah, „	—	—	Golob „	—	45
Fižol „	—	20	Seno, 100 kilo . .	4	40
Maslo, kgr.	2	—	Slama, „	4	40
Mast, „	1	30	Drva trda, klfrt. .	8	—
Špeh svež, „	1	30	„ meška, „	5	—

Loterijske srečke.

Gradec, 2. marca.	67,	49,	83,	14,	16.
Brno, 20. februarja.	75,	56,	43,	22,	88.
Dunaj, 16. februarja.	82,	4,	43,	2,	12.
Linc, 26. februarja.	12,	78,	27,	8,	77.
Praga, 27. februarja.	12,	41,	1,	86,	42.
Trst, 23. februarja.	40,	20,	12,	35,	27.

Oznaniilo.

Podpisani odbor naznanja, da se bodeta vršila od letos naprej v **Grahovem pri Rakeku**

dva nova sejma

in sicer:

prvi dne 22. marca

drugi dne 15. novembra

na katera se kupci in prodajalci uljudno vabijo.

Gospodarski odbor v Grahovem pri Rakeku dne 5. marca 1901.

Andrej Krajc
podžupan.

